

Aandeelhouders krijgen het voor 't zeggen in de zorg

Ziekenhuizen mogen binnenkort winst gaan uitkeren aan aandeelhouders. De een spreekt van een historisch moment, de ander ziet grote risico's.

**Door onze redacteurs
ANTOINETTE REERINK en
FREDERIEK WEEDA**

ROTTERDAM. Het gevaar van winstuitkeringen in de zorg is dat ziekenhuizen zoveel mogelijk lucratieve behandelingen gaan doen, hun omzet maximaliseren en daarmee uiteindelijk de premiebetaler op kosten jagen. Dat zegt Kees Cools, hoogleraar *Corporate Finance* aan de Rijksuniversiteit van Groningen. Hij deed in 2008 voor de overheid onderzoek naar de wenselijkheid van een winstexperiment.

Hij is kritisch over het wetsvoorstel dat minister Schippers (Volksgezondheid, VVD) naar verwachting morgen naar de Tweede Kamer stuurt. Hét probleem in de zorg, zegt hij, is dat ziekenhuizen er baat bij hebben meer en meer te behandelen. Dat vergroot hun inkomsten.

Volgens Cools stimuleert Schippers ziekenhuizen nu nog sterker om meer zorg te gaan leveren, want daarmee stellen ze de aandeelhouders en patiënten tevreden. „Die omzetvergroting wordt alleen maar erger. De komst van aandeelhouders in de zorg is goed voor de verhouding tussen prijs en kwaliteit, maar slecht voor het volume. De premiebetaler is uiteindelijk duurder uit.”

Cools lijkt in de minderheid. In de Tweede Kamer is een meerderheid voorstander van winstuitkeringen in de zorg. In het regeer- en gedoogakkoord hebben VVD, CDA en PVV daar afspraken over gemaakt.

Loek Winter, die in 2009 de noodlijdende IJsselmeerziekenhuizen kocht, noemt de wet „een stap in de goede richting”. Aandeelhouders kunnen ziekenhuizen aansporen meer zorg te leveren voor hetzelfde geld, meent hij. Ze zullen ziekenhuizen dwingen efficiënter te werken en dat vindt hij hoog tijd. Hij ziet het gevaar dat ziekenhuizen meer omzet gaan draaien om de winst te vergroten. „Maar dat gebeurt sowieso. De zorg is niet te stuiten.”

Bij de IJsselmeerziekenhuizen heeft hij de omzet in drie jaar met 30 procent vergroot. Een gemiddeld ziekenhuis bereikte een omzetstijging van circa 7 procent. Dat probleem moet de politiek oplossen, meent Winter. Die zou moeten eisen dat patiënten zelf bijbetalen voor hun behandeling of het aantal behandelingen dat vergoed wordt verkleinen.

PGGM, dat pensioengeld van de sector zorg en welzijn beheert, is blij dat winstuitkeringen in de zorg worden toegestaan. Bestuursvoorzitter Martin van Rijn, die als ambtenaar met oud-minister Hans Hoogervorst (VVD) het nieuwe zorgstelsel invoerde, vindt de „vernieuwing” van Schippers „broodnodig”. Hij ziet de vraag naar zorg de komende jaren door de vergijzing en nieuwe behandelmethoden gestaag groeien. En dat die onbetaalbaar dreigt te worden. Hij ziet ook dat het steeds moei-

‘Ziekenhuizen kunnen niet-lucratieve zorg gaan afstoten’

lijker wordt om personeel te vinden. „Dat moeten we met innovaties opvangen en die zijn steeds lastiger met premiegeld te financieren”, zegt Van Rijn. Private investeerders moeten dus geld gaan verstrekken aan ziekenhuizen en PGGM zal dat nu serieus overwegen.

Van Rijn vreest niet voor uitholling van de kwaliteit van zorg of omzetexplosies. Zorgverzekeraars moeten zorg zuinig inkopen en de overheid dekt hun risico's steeds minder. „Deze wet zal bij bepaalde ziekenhuizen het volume opdrijven, maar dan moeten verzekeraars ergens anders minder zorg inkopen.”

Dit is een historisch moment, vindt arts Emke Plomp, die recent promoveerde op winst in de zorg. „Privaat kapitaal kan een belangrijke financieringsbron vormen voor ziekenhuizen die willen investeren in innovaties, om uiteindelijk de kwaliteit en efficiëntie van de zorg te verhogen”, zegt Plomp. Risico's ziet zij ook. „Ziekenhuizen kunnen niet-lucratieve zorg gaan afstoten en een maximale omzet gaan nastreven.”